

EL MERCAT DEL RAVAL

FLOR D'UN DIA

Com tota obra humana, el mercat de Granollers ha tingut també els seus enemics.

No cal dir que aquests han estat sempre en més o menys escala, els altres mercats veïns o de la rodalia.

No parlarem pas dels que encara hom celebra en l'actualitat; prou coneguts són de tothom per jutjar la seva inferioritat al costat del nostre, honra i glòria del Vallès oriental. Ens limitarem a parlar d'un mercat, ja extingit, ja passat a la història, i casi podriem dir esborrat totalment de la memòria dels mateixos que el visqueren: del mercat del Raval.

Estàvem ja en plena primavera de l'any 1893. Pel poble de Vilanova passava l'època de les vaques grasses; la filoxera no havia fet presa encara en les seves vinyes, ço que feia que els pagesos s'omplissin de dobles de quatre. La llenya havia arribat al màxim preu; els boscs s'havien convertit en una riquesa inacabable i el poble, tot, nedava en l'abundància i això era la causa de que frisés per un esdevenidor encara més ple de glòria.

Dos homes baixats de la muntanya s'havien apoderat i fet amos de la balança comercial i econòmica del poble. Eren aquests N'Isidre Catafal (en Catafalet) i En Jaume Galbany de cal Cebrià (el Sucó). Els dos formaven societat i es dedicaven a la compra-venda de grans, farines i adobs, ço que feia que fossin coneguts i respectats a tota la comarca.

El seu instint comercial i el desig d'obrir nous horitzons econòmics a la nostra població, els féu pensar en la creació d'un mercat setmanal.

La fe cega en la seva enèrgica voluntat, barrejat amb l'orgull de l'home, els feia albirar en el seu propòsit la ruïna i l'enderrocament total del mercat de Granollers, a l'ensem que uns dies de glòria i d'esplendor per al Raval.

Però, com començar? Res no hi ha impossible per a l'home quan va acompanyat d'una bona voluntat i guiat pel dalit del treball i del progrés.

Triaren un lloc i un dia; el dia fou el dimarts de cada setmana; el lloc, la plaça de can Morató.

Paclaren amb l'Antòn, un marmanyer de Badalona, perquè hi assistís cada setmana a comprar els ous i l'aviram que la gent hi portés.

Faltaven, però, unes parades que animessin la plaça i gent que cridés. Foren aquests uns marxants de Sant Andreu, En «Merla» d'Argentona, que tenia la parada de planter entrant a mà dreta de la plaça, En «Zeta», de Granollers amb el seu farcell d'espardenyes, un ferrer de tall i d'altres.

El poble esperava impacient i neguitós; tot estava ja preparat. Per fi arribà el dia. De bon matí la població presentava bell aspecte; ni el més petit detall havia passat per alt als experts iniciadors; aquests havien ja format dues grosses parades de farines, grans i adobs, que per mitjà d'un carretó que havien fet construir expressament les anava traslladant d'un cap a l'altre de la plaça a fi de donar més animació al magne esdeveniment.

Els marxants cridaven, les dones anaven atrafegades de l'un cantó a l'altre amb els conills sota el braç i els pollastres cap per avall.

Tot Vilanova estava de festa i sentia l'orgull de viure un dia històric, un dia de glòria.

Per fi tenia ja mercat propi!

— Sis ralets, si és servit.
Clixè Guàrdia

Però com tot castell aixecat damunt la sorra falsa, no tardà pas molt tot aquell tráfec a esvaïr-se; malgrat tota l'empenta i l'interès que hom hi posà, va ésser obra de ben poques setmanes; vuit o nou a tot estirar. El mercat del Raval va ésser flor d'un dia.

No tardaren els seus organitzadors a donar-se compte de l'irremissible fracàs que els perseguia.

El mercat de Granollers, com pedra incommovible, a despit de l'acció destructora del temps, havia guanyat la batalla. El de Vilanova s'havia enderrocant per a no redreçar-se qui sap si mai més.

Mentrestant, En Jaume Cebrià i En Catafalet s'havien convertit en els dos revenedors més fermes i acreditats de tota la rodalia. El demés tot s'esvaï, àdhuc casi el record d'aquelles jornades.

El carretó, el típic carretó, no tardà a fer-lo servir el que més tard havia d'ésser un dels més acreditats transportistes del Vallès, En Josep Terrades, per anar-hi a buscar fems a les carreteres; i els marxants, marmanyers, tot desaparegué.

De tot allò, però, encara en resta quelcom en peu: el «carro d'En Merla», que cada any al seu temps proveeix de tota classe de plantes als pagesos del Raval, que encara hi tenen del tot posada la confiança.

Dóna bo mirar com a la seva arribada l'esperen i volten la seva parada homes d'edat ja madura i com li fan preguntes de les coses de marina, i com li prenen de les mans, sense regatejar el més mínim, els feixos de tomaqueres, de cols, de ceba i de pebroteres, i és perquè senten la nostàlgia i la recordança d'aquelles jornades en què Vilanova s'havia enorgullit i es creia prou per a fer trontollar l'antie i acreditat mercat de Granollers.

FRANCESC TORRENS

Vilanova de La Roca